

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið
b.t. Skrifstofa framkvæmdar og eftirfylgni
hvin@hvin.is

Reykjavík, 29. ágúst 2022

Efni: Breyting á reglugerð um löggiltar iðngreinar nr. 940/1999, með áorðnum breytingum, mál nr. 107/2022

Meistarafélag húsmiða (MFH), hagsmunasamtök húsmiðameistara og annarra iðnmeistara í bygginga- og trúnaðargreinum, hafa skoðað drög að reglugerð um breytingu á reglugerð um löggiltar iðngreinar, mál nr. 107/2022, sem nú er í samráðsgátt stjórnvalda. MFH gerir alvarlegar athugasemdir við þær tillögur sem þar koma fram er varðar breytingu á löggildingu iðngreinarinnar húsmiði sem og algjört samráðsleysi við félagið, og aðra hagaðila, við vinnslu reglugerðarinnar. Vísar félagið til þess að reglugerð um löggiltar iðngreinar nr. 940/1999 gerir sérstaklega ráð fyrir ákveðnu samráðsferli við breytingu á iðngreinum í reglugerðinni þar sem hafa á samráð við menntamálaráðherra, nú mennta- og barnamálaráðherra, og landsamtök meistara og sveina á viðkomandi sviði, sbr. 2. gr. Telja samtökin að við undirbúning umræddrar reglugerðarbreytingar hafi samkvæmt ákvæðinu átt að hafa samráð við MFH og Bygginga- og trúnaðargreinin en það hafi ekki verið gert.

Skipa- og bátasmíði og húsmiði ólíkar greinar

Í reglugerðardrögunum er lögð til sú breyting á húsmiði að skipa- og bátasmíði sameinist iðninni, sbr. 12. tölul. a-liðar 1. gr. reglugerðarinnar. Í greinargerð með reglugerðarbreytingunni kemur fram að átta iðngreinar verði felldar undir aðrar samkynja iðngreinar. Þá segir að lagt sé til að sérstök iðnréttindi í skipa- og bátasmíði falli niður og verði framvegis felld undir iðnréttindi í húsmiði til samræmis við almenna reglu um að einstaklingar með iðnréttindi í húsmiði annars vegar og skipa- og bátasmíði hins vegar hafa í gegnum tíðina gengið óárettir í störf hvers annars. Þá er vísað til þess að eitt sveinspróf hafi verið skráð í skipa- og bátasmíði árið 2020 en þar áður var síðasta sveinspróf skráð 1994. Við framangreindar skýringar gera MFH athugasemdir sem útlistaðar verða hér að neðan.

Ekki samkynjar greinar

Húsmiði er löggilt iðngrein sem fellur undir kaflann bygginga- og mannvirkjagreinar í reglugerðinni en skipa- og bátasmíði er hinsvegar felld undir kaflann málm-, véltækni- og framleiðslugreinar. Um er að ræða tvær ólíkar greinar þar sem annars vegar er um að ræða iðngrein sem hefur það hlutverk að byggja hús og húshluta, framkvæma viðhald og endurbyggingu húsa og húshluta, samgöngu- og orkumannvirkja. Húsmiður hefur fjölbætta þekkingu, t.d. að slá upp steypumótum og reisa og klæða timburvirki úti og inni. Húsmiður hefur jafnframt skilning á rakafæði, rakamótstöðu og mikilvægi loftunar. Skipa- og bátasmíði hefur hinsvegar það hlutverk að smíða báta.

Á grundvelli laga um mannvirki nr. 120/2016 geta húsasmiðameistarar fengið löggildingu sem byggingarstjórar, sbr. 28. gr. og borið ábyrgð á því gagnvart eiganda að allir verkþættir sem hann tekur að sér við byggingu mannvirkis séu í samræmi við viðurkennda verkhætti, samþykktu uppdrætti, verklýsingar og ákvæði laga um mannvirki og laga um byggingarvörur. Þetta eru ekki þættir sem skipa- og bátasmiðir læra heldur eru þeir aðilar sérfræðingar í að smíða og viðhalda bátum þar sem lagður er m.a. kjölur og byrðing. Einhver samlegðaráhrif geta mögulega verið á störfum umræddra iðngreina þegar kemur að efnismeðhöndlun en ljóst er að umræddar greinar eru mjög ólíkar og fallast MFH ekki á að þær teljist vera samkynja.

MFH leggur áherslu á að hér er um ólíkar greinar að ræða þar sem menntun skipa- og bátasmiða er það ólík að það séu ekki forsendur til að sameina þessar greinar undir hatti húsasmiði. MFH vill leggja áherslu á að húsasmiðir hafa ekki menntun í smíði eða viðhaldi skipa og báta rétt eins og skipa- og bátasmiðir hafa ekki menntun í húsbyggingum. Iðnmeistarar og -sveinar í þessum greinum hafi þar af leiðandi hvorki menntun né hæfi til að taka að sér verkefni á verksviðum hvors annars. Það er því beinlínis hættulegt og ógn við öryggi og heilbrigði borgaranna að sameina þessar iðngreinar undir merkjum húsasmiði.

Hefur ekki verið talin almenn regla

Eins og fyrr greinir þá er tiltekið í athugasemdum við reglugerðardrögin að umrædd breyting á iðngreininni húsasmiði sé til samræmis við almenna reglu um að einstaklingar með iðnréttindi í húsasmiði annars vegar og skipa- og bátasmiði hins vegar hafa í gegnum tíðina gengið óáreiðtir í störf hvers annars. Á þetta fellst MFH ekki enda hefur þetta alls ekki verið talin vera almenn regla enda sérþekking umræddra iðngreina ólík, þó eftir atvikum séu notuð sambærileg verkfæri og byggingarefni.

Stór hluti af starfi húsasmiða er að skrifa upp á og framkvæma verkþætti sem falla undir húsasmiði í byggingarleyfisskyldum verkum og öðrum viðhaldsverkefnum. Þeir hafa til þess hæfni og þekkingu. Þá hafa þeir jafnframt hæfni til að vera byggingarstjórar í byggingarleyfisskyldum verkum. MFH fær ekki séð hvernig skipa- og bátasmiðir gætu gengið í þessi verk enda ljóst að þeir hafa ekki þekkingu til þess. Þekkir MFH heldur ekki dæmi þess að Húsnæðis- og mannvirkjastofnun hafi fallist á að réttindi skipa- og bátasmiða samsvari réttindum húsasmiða í þessum verkefnum. Er því ljóst að ekki hefur verið um almenna reglu að ræða heldur frekar undanþágu. Hafi þetta hins vegar verið almenn regla þá hefur það verið í andstöðu við afstöðu MFH.

Niðurlag

MFH vill leggja áherslu á að baki námi í iðngreinum liggur mikil og sérhæfð þekking. Í bæði húsasmiði og skipa- og bátasmiði liggja ríkar ástæður fyrir lögverndun og engar forsendur til að sameina þessar greinar. MFH ftrekar því þá afstöðu sína um að fallið verði frá þessari tillögu.

f.h. Meistarafélags húsasmiða

Jón Sigurðsson, formaður